

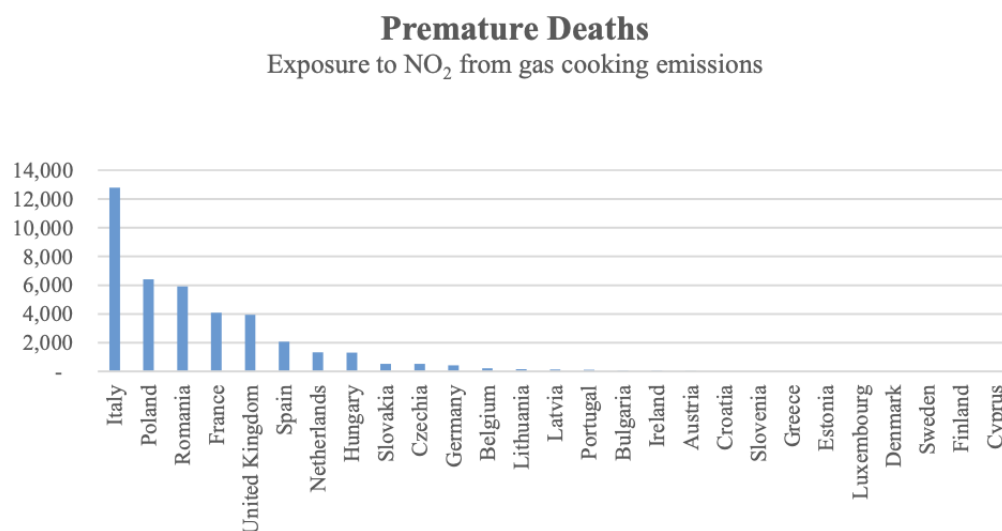
Tysiące osób umiera przedwcześnie z powodu zanieczyszczenia pochodzącego z kuchenek gazowych - przełom w badaniach

Regularne naruszenia norm WHO w przeciętnym polskim domu

Zanieczyszczenia pochodzące z kuchenek gazowych skracają życie 6 398 Polaków rocznie, co stanowi drugą najwyższą liczbę w Europie - wynika z pierwszego naukowego oszacowania przedwczesnych zgonów.

Naukowcy z [Uniwersytetu Jaume I's School of Health Sciences](#) w Hiszpanii odkryli, że w przeciętnym domu w 14 krajach europejskich, w tym w Polsce, powstają niebezpieczne dla zdrowia warunki, ponieważ wysokie poziomy oparów z kuchenek gazowych łączą się z zanieczyszczeniem otoczenia podczas normalnego codziennego użytkowania, naruszając [wytyczne](#) Światowej Organizacji Zdrowia.

Naukowcy twierdzą, że łączna liczba przedwczesnych zgonów w UE i Wielkiej Brytanii wyniosła 39 959. Najbardziej dotknięte kraje to Włochy, Polska, Rumunia, Francja i Wielka Brytania, gdzie więcej gospodarstw domowych gotuje na gazie. Zanieczyszczenie jest największe w domach o słabej wentylacji i podczas dłuższych sesji gotowania.

Nowe badanie znacznie poszerzyło naszą wiedzę na temat prawdopodobnego zakresu kosztów gotowania na gazie dla zdrowia ludzkiego. Naukowcy wykorzystali dziesiątki badań dotyczących zdrowia, które ustaliły prawdopodobne wskaźniki ryzyka astmy i przedwczesnej śmierci spowodowanej określonym poziomem NO₂. Podobne wcześniejsze badania nie były w stanie zastosować wskaźników ryzyka do rzeczywistego świata, aż do zeszłego roku, kiedy holenderscy naukowcy przeprowadzili w wielu krajach europejskich szeroko zakrojone [pomiar](#)

dwutlenku azotu (NO₂) w domach i poza nimi, aby uzyskać najdokładniejszy jak dotąd obraz rzeczywistego zanieczyszczenia wewnątrz pomieszczeń pochodzącego z kuchenek gazowych. Uniwersytet wykorzystał rządowe zbiory danych do przeskalowania tych wyników w celu stworzenia pierwszych w historii map zanieczyszczenia NO₂ z kuchenek w skali regionalnej. Pozwoliło to badaczom obliczyć pierwsze naukowe szacunki przedwczesnych zgonów i przypadków astmy dziecięcej spowodowanych NO₂ w Europie [1].

Główna autorka, [dr Juana Maria Delgado-Saborit](#), powiedziała: „Już w 1978 roku po raz pierwszy dowiedzieliśmy się, że zanieczyszczenie NO₂ jest wielokrotnie większe w pomieszczeniach kuchennych, w których używa się kuchenek gazowych niż tych elektrycznych. Jednak dopiero teraz jesteśmy w stanie określić liczbę osób, które straciły życie. Skala problemu jest znacznie większa niż sądziliśmy, a nasze modelowanie sugeruje, że przeciętny dom w połowie Europy przekracza limity WHO. Zanieczyszczenie powietrza na zewnątrz stanowi podstawę tych przekroczeń, ale to kuchenki gazowe ściągają domy w strefę zagrożenia”.

Prawdziwy koszt zanieczyszczenia kuchenek gazowych przez ludzi jest prawdopodobnie znacznie wyższy, twierdzą naukowcy. Brak danych oznacza, że naukowcy musieli wykluczyć niektóre skutki zanieczyszczeń, które mogłyby przyczynić się do wyższych wskaźników śmiertelności i astmy. Skupili się również tylko na zanieczyszczeniu NO₂, ponieważ jest ono dobrze zbadane przez epidemiologów [2]. Inne szkodliwe zanieczyszczenia powstające w wyniku spalania gazu to tlenek węgla, benzen, formaldehyd i cząstki stałe, ale naukowcy nie mieli danych potrzebnych do dokładnego przewidzenia ich wpływu. Korzystając z mniej precyzyjnej metody, oszacowali, że kuchenki gazowe powodują około 367,000 przypadków astmy u dzieci i 726,000 we wszystkich grupach wiekowych z powodu tych innych zanieczyszczeń, z wyjątkiem tlenku węgla, który nie ma znanego związku z astmą.

Szacuje się, że jedna trzecia europejskich domów gotuje na gazie, w domach, które generalnie mają najwyższy poziom NO₂. Kuchenki wydzielają silny gaz cieplarniany metan nawet po wyłączeniu. Jakość powietrza jest ważna, ponieważ Europejczycy spędzają prawie cały czas w środku, a do budynków dostaje się mniej świeżego powietrza, ponieważ są bardziej szczelne. Zanieczyszczenie powietrza uważane jest za największe środowiskowe zagrożenie dla zdrowia.

NASA twierdzi, że w ostatnich dekadach nastąpił znaczny spadek zanieczyszczenia NO₂ w miastach europejskich dzięki przepisom UE dotyczącym emisji spalin i technologii pojazdów. Jednak zanieczyszczenie tła nadal jest głównym czynnikiem przyczyniającym się do niebezpiecznych poziomów stwierdzonych w badaniu. Limity zanieczyszczenia NO₂ na zewnątrz wkrótce zostaną zaostrzone.

UE nie ma norm jakości powietrza w pomieszczeniach, a jej narzędzia prawne do rozwiązania tego problemu są rozproszone, twierdzi Europejski Sojusz Zdrowia Publicznego ([EPHA](#)), największa grupa organizacji społeczeństwa obywatelskiego w UE działająca na rzecz zdrowia

publicznego. EPHA koordynuje [kampanię](#) na rzecz czystego gotowania i nawiązała współpracę z Uniwersytetem w celu poszerzenia wiedzy na ten temat. UE ma zaproponować zaktualizowane przepisy dotyczące kuchenek gazowych pod koniec [tego roku](#) i rozważyć ograniczenia dotyczące zanieczyszczeń, w tym dla NO₂. EPHA wzywa Brukselę do szybkiego wycofania kuchenek gazowych poprzez wprowadzenie limitów emisji, w połączeniu z zachętami finansowymi do przejścia na czystsze kuchenki. Chce również, aby obowiązkowe etykiety konsumenckie na kuchenkach sygnalizowały ryzyko zanieczyszczenia, a także kampanie edukacyjne na temat ryzyka związanego ze spalaniem paliw w pomieszczeniach.

Sara Bertucci, manager ds. polityki EPHA ds. globalnego zdrowia publicznego, powiedziała: *„Przez długi czas łatwo było ignorować niebezpieczeństwa związane z kuchenkami gazowymi. Podobnie jak w przypadku papierosów, ludzie nie myśleli wiele o wpływie na zdrowie, a podobnie jak papierosy, kuchenki gazowe są małym ogniem, który wypełnia nasz dom zanieczyszczeniami. Prawdziwe skutki są prawdopodobnie większe, niż przewidywano w tym badaniu. Wiedząc o tym, rządy powinny objąć inicjatywę w pomaganiu nam w odejściu od gotowania na gazie, tak jak pomogły nam rzucić palenie papierosów”.*

Zakończenie

Badanie jest dostępne pod embargiem [tutaj](#). Gdy embargo zostanie zniesione, zostanie opublikowane w tym miejscu: www.uji.es/centres/fcs/base/arxiu/arxiu-noticies/2024/10/gascook i przez EPHA tutaj: <https://epha.org/health-impacts-and-economic-costs-of-gas-cooking>

Uwagi

[1] Badanie wykazało pewne ograniczenia. Opierało się na danych z nieznacznie różniących się okresów. Jednak w dużej mierze statyczne trendy populacyjne oznaczają, że wnioski z badania dotyczące przedwczesnych zgonów i liczby przypadków astmy prawdopodobnie nie zmienią się znacząco z roku na rok. Rzeczywiste wskaźniki NO₂ w pomieszczeniach są prawdopodobnie wyższe niż szacowano w badaniu, w którym wykorzystano średnią krajową dla zanieczyszczenia NO₂ w otoczeniu, podczas gdy ośrodki populacyjne prawdopodobnie cierpią z powodu większego zanieczyszczenia NO₂ w otoczeniu. Mimo to wnioski z badania są prawdopodobnie ostrożne, twierdzi uniwersytet, ponieważ nie uwzględniono dodatkowych skutków zdrowotnych z powodu braku badań, na przykład powiązania NO₂ z przyjęciami do szpitala. Tylko jedno poprzednie [badanie](#) w Ameryce łączy NO₂ z przedwczesną śmiercią.

[2] Naukowcy są przekonani, że długotrwała ekspozycja na NO₂ zwiększa ryzyko przedwczesnej śmierci. Uważa się, że nawet krótka ekspozycja zwiększa potrzebę leczenia szpitalnego, chociaż dowody na to są mniej jasne. Dzieci są szczególnie narażone na zanieczyszczenie powietrza, ponieważ mają słabsze płuca i układ odpornościowy. Krótkotrwała

ekspozycja na NO₂ została powiązana ze zwiększonymi objawami astmy u dzieci, zwiększonym ryzykiem opuszczenia dni szkolnych z powodu astmy i zwiększonym świszczącym oddechem.

Kontakt

EPHA manager ds. polityki Sara Bertucci (EN) sara.bertucci@epha.org

Dr Juana Maria Delgado-Saborit (EN, ES) delgado@uji.es

University Jaume I biuro prasowe relacionsinformatives@uji.es

EPHA konsultant ds. komunikacji Jack Hunter, +33 07 54 54 35 48 jack@fthe.fr